

4 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ – ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΚΑΡΚΙΝΟΥ

«Πόση άγνοια - απόλυτη - έχουμε για το σώμα,

που σέρνει τη δική του ροή...»

ΠΕΡΣΕΦΩΝΗ ΜΗΤΤΑ, ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΑ ΜΗΤΤΑ

Η παγκόσμια ημέρα κατά του Καρκίνου έχει καθιερωθεί στις 4 Φεβρουαρίου, με πρωτοβουλία της Διεθνούς Ένωσης κατά του Καρκίνου (Union of International Cancer Control). Στόχος η ευαισθητοποίηση των κυβερνήσεων και των φορέων υγείας, σε 11 σημεία - στόχους προς επίτευξη μέχρι το 2020, για τον έλεγχο των επιπτώσεων του καρκίνου. Τέτοιες δράσεις είναι σημαντικές, καθώς το φορτίο του καρκίνου σε κοινωνικό και οικονομικό επίπεδο είναι τεράστιο και η πρόληψη και ο έλεγχος του κρίνονται αναγκαίοι.

Σύμφωνα με στοιχεία του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας, 7.6 εκατομμύρια θάνατοι προκλήθηκαν από τον καρκίνο το 2008 και εκτιμάται ότι οι περιπτώσεις θανάτου θα αγγίξουν τα 11 εκατομμύρια το 2030. Σε παγκόσμιο επίπεδο, οι συχνότεροι τύποι καρκίνου αφορούν στον καρκίνο του πνεύμονα, του στομάχου, του ήπατος, του ορθοκολικού και του μαστού. Στην Κύπρο, σύμφωνα με δημοσιευμένα στοιχεία του Υπουργείου Υγείας, οι περιπτώσεις καρκίνου για τα έτη από 1998 – 2007 υπολογίστηκαν στις 20.141 και για τα έτη 2003-2007 οι συχνότεροι τύποι καρκίνου ήταν αυτοί του προστάτη στους άντρες και μαστού στις γυναίκες. Ακολουθούν άλλοι όπως είναι ο ορθοκολικός, του πνεύμονα και της μήτρας και άλλοι τύποι οι οποίοι διαφοροποιούνται ανάλογα με το φύλο.

Ο καρκίνος, αποτελεί μια νοσογόνο κατάσταση η οποία μπορεί να προσβάλει οποιοδήποτε μέρος του σώματος και χαρακτηρίζεται από την ανεξέλεγκτη παραγωγή επιθετικών κυττάρων, τα οποία αναπτύσσονται πέρα από τα φυσιολογικά τους όρια (διηθούν τους περιβάλλοντες ιστούς) και δύναται να εξαπλωθούν από το σημείο παραγωγής τους σε διάφορα όργανα του σώματος (μετάσταση).

Η παρουσία κάποιων φυσικών (ιονίζουσα, υπέρυθη ακτινοβολία κλπ), χημικών (ασβέστος, ουσίες του τσιγάρου, αφλατοξίνες, αρσενικό κλπ) και βιολογικών (προσβολή από ιούς, βακτήρια ή παράσιτα) παραγόντων, σε έδαφος γενετικής προδιάθεσης, μπορεί να πυροδοτήσουν τη διαδικασία μετάλλαξης ενός φυσιολογικού κυττάρου σε καρκινικό, που σηματοδοτεί και την έναρξη της νόσου.

Παράγοντες κινδύνου για τον καρκίνο αποτελούν το κάπνισμα, η κατανάλωση αλκοόλ, η ανθυγιεινή διατροφή, η παχυσαρκία, η έλλειψη άσκησης, η ρύπανση του περιβάλλοντος και οι χρόνιες λοιμώξεις από Ηπατίτιδα Β, C και από τον ιό των κονδυλωμάτων (HPV). Το 30% των καρκίνων μπορούν να προληφθούν με την τροποποίηση των πιο πάνω παραγόντων κινδύνου, καθώς και με την εφαρμογή απλών μέτρων, όπως είναι ο εμβολιασμός κατά του HPV και της ηπατίτιδας Β, η αποφυγή έκθεσης στην ηλιακή ακτινοβολία και ο περιορισμός επαγγελματικής έκθεσης.

Το στάδιο του καρκίνου κατά το χρόνο διάγνωσης, είναι καθοριστικό για την πορεία της νόσου και την επιβίωση του ασθενή. Η εκτίμηση γίνεται με βάση το μέγεθος του όγκου, την πιθανή προσβολή των παρακείμενων λεμφαδένων και την ύπαρξη μεταστάσεων, οι οποίες αποτελούν και την κύρια αιτία θανάτου από καρκίνο. Η έγκαιρη διάγνωση / θεραπεία και οι στρατηγικές προσυμπτωματικού ελέγχου (π.χ. μαστογραφία, τέστ Παπανικολάου) μπορούν να μειώσουν σημαντικά τις περιπτώσεις θανάτου από καρκίνο.

Η χειρουργική, χημειοθεραπευτική και ακτινοθεραπευτική αντιμετώπιση του καρκίνου, επιδιώκουν την πλήρη ίαση ή επέκταση του προσδόκιμου επιβίωσης και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των καρκινοπαθών, ενώ σημαντική θεωρείται και η ψυχοκοινωνική υποστήριξη τους. Νέες βιολογικές και γονιδιακές μέθοδοι θεραπείας, υπόσχονται πολλά για μια πιο αποτελεσματική και λιγότερο επώδυνη αντιμετώπιση του καρκίνου.

Πηγές:

Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας <http://www.who.int/cancer/en/index.html>

Union of International Cancer Control <http://www.uicc.org/>

Υπουργείο Υγείας Κύπρου – Παρακολούθηση Υγείας – Στατιστικά στοιχεία καρκίνου

<http://www.moh.gov.cy/Moh/moh.nsf/All/9D1FF8B3233B988E422574F300321ECD?OpenDocument>

Φωτεινή Καλογήρου
Νοσηλευτική Λειτουργός
Τομέας Ασφάλειας και Υγείας, ΥΑΔ